

Orgaan van de „Vereniging Vrienden van de Zaanse Schans” — Verschijnt 4 x per jaar

Voorlopig secretariaat: B. Ijskes, Bleekersstraat 34, Zaandam

Postgiro 42940 ten name Nutspaarbank Zaandam ten behoeve van boekje no. 9343

september 1963 - No. 7

ONZE EERSTE LEDENVERGADERING

Dinsdag 24 september a.s. hopen wij onze eerste ledenvergadering te houden in Restaurant Loggen, Lagedijk 172 te Zaandijk. Aanvang 8 uur.

De agenda:

Openingswoord

Behandeling Statuten en Huishoudelijk Reglement

Aanwijzing voorlopig bestuur

Bespreking Jaarverslagen

Causerie met lichtbeelden door de heer F. Mars:

„Oude Zaanse huizen en kerken”

Onze leden willen het bovenstaande tevens wel als uitnodiging beschouwen.

Onnodig te zeggen, dat wij vooral voor deze eerste vergadering rekenen op een flinke opkomst.

Het Bestuur

JAARVERSLAG „VERENIGING VRIENDEN VAN DE ZAAANSE SCHANS”

van oktober 1961 tot en met september 1962.

De eerste mededeling over de oprichting van bovengenoemde vereniging geschiedde op een vergadering van de Stichting „De Zaanse Schans” en wel op woensdag 27 september 1961.

De heer D. Metselaar, wethouder van de gemeente Zaandam, deelde toen mede dat als voorzitter was aangewezen, de heer Ads. Bouman, en meldde staande die vergadering dat er reeds 69 leden waren.

De heren G. C. Huig en B. Ijskes traden op verzoek van de heer Bouman tot het voorlopig bestuur toe.

Een ontwerp statuten en reglement werd gereed gemaakt. Een penningmeester werd nog niet gevonden, zodat ondergetekende voorlopig de werkzaamheden verbonden met de financiën op zich nam, en de voorzitter als gemachtigde optrad voor de gelden, ondergebracht bij de Nuts-spaarbank te Zaandam.

Het viel niet mee het bestuur uit te breiden, maar de voorzitter die zich daartoe inspande zette zijn pogingen voort. De eerste openbare propaganda werd gemaakt op de tentoonstelling „Zaandam 150 jaar Stad”, waar wij verschenen met de eerste editie van ons orgaan „Anno 1961”. Dit alles kon mogelijk gemaakt worden door de steun van van een grote drukkerij en een Zaanse Industrie.

Vanwege de controverse die ontstond over de groenstrook om de Zaanse Schans, en over de verplaatsing van het R.K.-Lyceum vond het bestuur het raadzamer om met openbare propaganda nog even te wachten.

Niettemin telden wij in september 1962 137 leden en konden wij op 19 september f 2500.— overmaken aan de Stichting.

B. Ijskes

JAARVERSLAG van oktober 1962 tot en met september 1963.

Aan het begin van dit jaar hadden wij 139 leden met een totaal contributie van f 2850.—.

Het voorlopig bestuur bestond uit de heren Ads. Bouman, B. Ijskes, C. Huig en de heer A. F. Neuhaus uit Wormerveer, die inmiddels toegetreden was. In de loop van dit jaar kwamen de heren J. Kaal uit Zaandijk en D. de Boer uit Wormerveer het voorlopig bestuur versterken, welke laatstgenoemde het penningmeesterschap, voorlopig door ondergetekende waargenomen, overnam op 1 juli 1963. Het bestuur vergaderde op 10 oktober 1962, 7 maart 1963, 9 april 1963, 7 juni 1963 en september 1963.

De strenge vorstperiode is oorzaak geweest van de grote pauze tussen vergaderen in 1962 en 1963.

Intensiever werd de propaganda ter hand genomen en de plannen tot het maken van een vouwblad, waarvan een voorlopig ontwerp reeds klaar is, namen vastere vorm aan. Bovendien werden ons vanwege de I.F.F. (Nederland) N.V. 1000 overdrukken uit haar personeelsorgaan, handelende

over de Schans aangeboden, waarmede gerichte propaganda werd gevoerd.

Deze propaganda heeft wel resultaat opgeleverd. Van de bijgesloten aanmeldingsformulieren kwamen er tot nu toe 49 retour, waarbij enige met flinke jaarbedragen.

Jammer is het dat enkele zakenlieden die ons in het begin een behoorlijk bedrag toezegden, deze belofte het afgelopen jaar niet gestand deden.

Niettemin kunnen wij deze maand overmaken een bedrag van f 3500.—, d.i. f 1000.— meer dan vorig jaar.

De Stichting zal deze gelden aanwenden voor verantwoorde versieringen of bijzonder hekwerk e.d. waarvoor in sommige gevallen geen posten uitgetrokken zijn.

Dit jaar mogen wij afsluiten met 217 leden. Wij spreken hierbij de wens uit dat wij het volgend jaar een hoger bedrag en een groter aantal leden mogen verantwoorden.

B. Ijskes, september 1963.

HET TE BOUWEN RESTAURANT

VERSLAG OVER DE FINANCIEN

1962

Ontvangsten		Uitgaven	
Saldo 1 januari 1962	660.38	Afgedragen in 1962	2.500.—
Leden en begunstigers	2.869.50	Drukwerk	112.40
Rente Nutsspaarbank	51.36	Porto en remisekosten	24.53
		Saldo 31 december 1962	944.31
	<hr/>		<hr/>
	3.581.24		3.581.24
	<hr/>		<hr/>

1963

Saldo 1 januari 1963	944.31	Drukwerk	78.—
Leden en begunstigers t/m 31 juli 1963	2.789.—	Porto en remisekosten	49.50
		Schrijfmachinelint	2.25
		Saldo 31 juli 1963	3.603.56
	<hr/>		<hr/>
	3.733.31		3.733.31
	<hr/>		<hr/>
Saldo 1 augustus 1963	3.603.56		

Wormerveer, 13 augustus 1963.

D. de Boer.

DE STICHTING „DE ZAAANSE SCHANS”

Is de Vereniging „Vrienden van de Zaanse Schans” opgericht tot het geven van financiële steun, de **Stichting** is het eigenlijke lichaam dat de gehele opbouw en de financiering verzorgt.

Dit blijkt al uit de ondertitel op het briefhoofd van de Stichting, die wij op de achterpagina vermelden.

In de Stichting werken acht Zaangemeenten samen. De Statuten vermelden dan ook o.m. dat:

„De geldmiddelen van de Stichting bestaan uit: Het kapitaal dat bij oprichting afgezonderd is uit de middelen der gemeenten *Assendelft, Koog aan de Zaan, Krommenie, Westzaan, Wormer, Wormerveer, Zaandam en Zaandijk.*

In het kort gezegd, benoemen elk der bovengenoemde gemeenten één of meer leden van het algemeen bestuur. Verder wijzen de besturen van de Stichting „Zaans Schoon” de verenigingen „De Zaanse Molen” en „Zaanlandsche oudheidkundige verzameling J. Honig Jansz. Jr.” alsmede het bestuur van de Kamer van Koophandel, elk één lid aan. Welnu, deze Stichting, heeft thans haar Jaarverslag 1962

gepubliceerd en onze leden zullen er belang in stellen er iets uit te vernemen. Onderstaand dus enige bijzonderheden die wij aan dit verslag ontleen:

a. aankoop materiaal:

In het verslagjaar werd door de opzichter in overleg met het bestuur uit de diverse slopingingen van panden in de Zaanstreek materiaal aangekocht, dat in de Zaanse Schans aanwending kan vinden. Alhoewel de opslagloods reeds behoorlijk is gevuld, diende men - aldus de opvatting van de adviseurs - geen gelegenheid voorbij te laten gaan oud balkhout, deuren, weegdelen e.d. aan te kopen. Ook de aankoop van tegels en gehele tegelschoorstenen werd

systematisch voortgezet. Om de opslag van het materiaal mogelijk te maken en meer inzicht te krijgen in hetgeen reeds aanwezig was, voteerde het bestuur een krediet op de opslagloods aan de Poeldijk te ordenen. Rekken voor tegels en stellingen voor hout werden gekocht respectievelijk gemaakt, zodat aan de architecten een inzicht gegeven kon worden van het aanwezige materiaal en dit ook gemakkelijker kan worden afgevoerd.

De houtbewerkingsmachines in deze loods werden ook weer in bedrijf gesteld en worden thans zeer regelmatig gebruikt door de aannemers van de in aanbouw zijnde panden of voor het uitvoeren van incidentele opdrachten aan derden. Het gebruik van het oude materiaal leert wel, dat dit zeer kostbaar is. Enerzijds door het nodige spijkervrij maken, anderzijds door het uitzoeken van de gewenste maten, terwijl voorts het hout na de bewerking dikwijls niet meer blijkt te voldoen aan de daaraan te stellen eisen. Dat laatste komt dan veelal doordat het jaren in geheel andere afmetingen voor een gans andere functie werd gebruikt, waardoor vrijkomende spanningen tot scheurvorming leiden. Een en ander heeft in het bestuur dan ook de mening doen postvatten, dat daar waar dit op verantwoorde wijze mogelijk is zoveel mogelijk nieuw hout van goede kwaliteit moet worden toegepast.

Natuurlijk dient bij restauratiewerk de nodige beperking te worden toegepast bij toepassing van nieuw materiaal. Zeker daar waar oud materiaal beter is. De Stichting zal dus zeker oude steen blijven kopen en deze laten bikken voor het nodige te verrichten metselwerk. Het bikken van steen is een zeer kostbare bezigheid gebleken. Door de administrateur wordt daar dan ook nauwkeurig aantekening van gehouden opdat voortdurend inzicht in de kosten kan worden gegeven.

Ook het sorteren en schoonmaken van tegels is een tijdrovend en dus kostbaar werk. Het is echter verheugend, dat in het verslagjaar enkele tegelschouwen om niet werden aangeboden zoals door de blikfabriek te Krommenie, die de schoorsteen uit de boerderij aan het Spinderspad schonk en door mevrouw G. Groot-Ris, die de tegelschoorsteen van Klampersstraat 11 aanbod.

b. bouwterrein

In de financiële opzet van de Stichting werd er van uitgegaan, dat de Stichting de bouwgrond, welke benodigd was, zou kopen. De gemeente Zaandam bleek bij nader inzien niet tot verkoop bereid, omdat de grondprijs thans nog niet op verantwoorde wijze kan worden bepaald. Zij wil het terrein aan de Zaanse Schans wel in erfpacht geven, hetgeen in het afgelopen jaar voor zowel Jagerspad als de Haremakerij

geschiedde. Voor de Stichting heeft dit naast een formeel bezwaar, het grote voordeel, dat meer middelen voor de bouw beschikbaar komen, zodat de grote stijging in de bouwkosten enigszins kunnen worden opgevangen.

Van geval tot geval wordt door het bestuur de situering bepaald voor een over te plaatsen pand waarna bij de gemeente Zaandam een aanvraag wordt ingediend om de benodigde grond beschikbaar te stellen. Aan het einde van het verslagjaar werd zodoende voor de uit Zaandam over te plaatsen percelen Bloemgracht 21, Noorderkerkstraat 7, alsmede Oostzijde 8 bouwgrond aangevraagd door het dagelijks bestuur om uitvoering te kunnen geven aan de plannen tot het verrollen van beide eerstgenoemde panden uit Zaandam naar de Zaanse Schans. Voor het transport werd de bemiddeling van N.V. Stoof Breda ingeroepen.

c. voorbereidingen

Voor tal van andere panden werden in het verslagjaar plannen tot overplaatsing gemaakt. Het was nodig daarvoor een zeker urgentie programma te maken, waarop de planning van het restauratie werk diende te volgen. In eerste instantie kwamen Noorderkerkstraat 7 en Bloemgracht 21 in aanmerking voor verplaatsing, in verband met bouwactiviteit en straataanleg te Zaandam. De funderingswerken voor deze panden werden aan het einde van het verslagjaar nog aanbesteed en uitgevoerd. Voorts werd het deze funderingen omringende terrein aangevuld.

Zeilenmakerspad 6 te Westzaan, Cathrijnepad 1-3 en Oostzijde 97 te Zaandam staan voorts op het urgentieprogramma, evenals de percelen Schoolstraat uit de Koog. Van de reeds gesloopte panden Oostzijde 8 uit Zaandam en het voormalige Weeshuis uit Westzaan zijn voorts ook bouwplannen in voorbereiding.

Vorbereidingen op ander gebied werden ook getroffen. Bij het gereedkomen van de panden moeten er namelijk met gegadigden voor de huur, overeenkomsten gesloten worden. Daar het hier bijzondere woningen betreft zal een huurcontract met een aantal beperkende voorwaarden gesloten moeten worden, zodat enerzijds de huurder niet voor verrassingen komt te staan, anderzijds de Stichting zich alle nodige bevoegdheden kan voorbehouden.

Door de secretaris werd daarom een huurcontract ontworpen dat de nodige zekerheden aan het bestuur geeft. Voorts werd door de secretaris een modus gegeven op basis waarvan in eerste instantie de huren kunnen worden vastgesteld. Inmiddels hebben zich reeds tal van gegadigden voor de huur gemeld.

stichting „de zaanse schans”

DOELSTELLING VAN DE STICHTING IS HET
TOT STAND BRENGEN EN IN STAND HOUDEN
VAN EEN TYPISCH ZAAANSE WOONBUURT